

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 99/2026-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetihó v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Richardom Schwarzom, Podzámska 32, Nové Zámky, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 4To/29/2023-360 z 15. júna 2023 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Tdo/63/2023 z 15. mája 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 12. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 17 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu označenými v záhlaví tohto rozhodnutia, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Žiada tiež náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) z 2. marca 2023 bol sťažovateľ uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) a § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona. Bol mu za to uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov nepodmienečne so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu so stredným stupňom strázenia a bol mu tiež uložený ochranný dohľad na tri roky. Pri určení výmery trestu okresný súd prihliadol na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona a zároveň na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 m) Trestného zákona. Sťažovateľovi tak bol mimoriadne znížený trest s poukazom na § 39 ods. 1 a 3 písm. c) Trestného zákona.

3. Proti odsudzujúcemu rozsudku podal odvolanie prokurátor proti výroku o treste, na základe ktorého krajský súd namietaným rozsudkom podľa § 321 ods. 1 písm. d) a ods. 2 Trestného poriadku zrušil výrok rozsudku okresného súdu o treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uložil sťažovateľovi trest odňatia slobody vo výmere desať rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu so stredným stupňom stráženia. Právne úvahy okresného súdu vo vzťahu k výmere trestu za použitia ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu považoval krajský súd za nesprávne, pričom trest uložený sťažovateľovi nebol zákonný ani primeraný. Krajský súd zdôraznil, že ním uložený trest na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby zodpovedá spôsobu a okolnostiam spáchania trestného činu (úmyselné založenie požiaru v byte bytového domu vo večerných hodinách, kde sa nachádzala minimálne jedna osoba z dôvodu nevery manželky sťažovateľa), jeho následkom (ktoré mohli byť fatálne), zavineniu a osobe sťažovateľa, ktorý spáchal trestný čin pod vplyvom alkoholu, jeho pomerom a možnosťami jeho nápravy (záznamy v registri trestov za opakovanú trestnú činnosť pod vplyvom alkoholu).

4. Rozsudok krajského súdu sťažovateľ napadol z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), h) a i) Trestného poriadku dovolaním a navrhol, aby najvyšší súd rozhodol o porušení zákona v jeho neprospech, zrušil rozsudok krajského súdu a aby mu prikázal vec znovu prerokovať a rozhodnúť. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedol, že krajský súd porušil jeho právo na obhajobu, keď ignoroval dôkazy v jeho prospech, konkrétne dôkazy o náhrade spôsobenej škody. Tieto mal vyhodnotiť ako ďalšiu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. k) Trestného zákona. Ďalej poukázal na to, že ak okresný súd prijal jeho vyhlásenie o vine, správne aplikoval ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu a uložil mu trest odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby. Krajský súd preto pochybil, ak predmetné ustanovenie nepoužil. Napokon namietal, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, čím došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu. Jeho vyjadrenie z 3. apríla 2023 totiž bolo založené do spisu až po tom, ako si ho členka senátu krajského súdu vyžiadala po jeho prečítaní obhajcom sťažovateľa. Záver zápisnice z verejného zasadnutia, že žiadna zo strán nemá návrh na opravu, doplnenie alebo námietku proti obsahu zápisnice, nezodpovedá tomu, ako verejné zasadnutie prebehlo. Zápisnica v časti po vyhlásení rozsudku takisto nezodpovedá reálnemu stavu, pretože predsedníčka senátu rozsudok neodôvodnila, aj keď to v zápisnici uviedla.

5. Najvyšší súd s poukazom na judikát č. R 53/2021 uviedol, že v rozsahu, v ktorom sťažovateľ urobil vyhlásenie o uznaní viny, nemôže úspešne namietat' výrok o vine s výnimkou podania ministra spravodlivosti, ktorý by mohol namietat' iba chyby, ku ktorým došlo v súdnom konaní týkajúcom sa predmetného vyhlásenia. K tomu v sťažovateľovej veci nedošlo, teda nebola splnená primárna podmienka prieskumu správnosti rozsudku krajského súdu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Vo vzťahu k dovolacím námietkam k výroku o treste najvyšší súd subsumoval pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, keďže sa týka špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže práve na výrok o treste. Námietku sťažovateľa, že mu nebola priznaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. k) Trestného zákona, nemohol najvyšší súd vziať do úvahy, pretože krajský súd prihliada len na poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, ktoré boli ustálené vo výroku o treste odsudzujúceho rozhodnutia. V tomto smere poukázal na judikát č. R 18/2015.

6. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v zásade opakuje námietky, ktoré uplatnil v konaní pred najvyšším súdom. Uvádza, že všeobecné súdy sa riadne nevysporiadali s otázkou náhrady škody z jeho strany, a to aj napriek tomu, že je to poľahčujúca okolnosť v zmysle § 36 písm. k) Trestného zákona, ktorú súd musí vziať do úvahy. Čestné vyhlásenie sťažovateľovej matky o uhradení škody z jej bankového účtu, ale z jeho finančných prostriedkov, krajský súd absolútne nevezal do úvahy a bagatelizoval ho. Ak by na túto skutočnosť súdy prihliadli, prevažovali by poľahčujúce okolnosti nad priťažujúcimi.

8. Krajský súd sa podľa sťažovateľa nepochopiteľne odklonil od právneho názoru okresného súdu vo vzťahu k aplikácii § 39 ods. 1 a 3 písm. c) Trestného zákona. Vzhľadom na to, že súd prijal sťažovateľovo vyhlásenie o vine, boli v jeho prípade splnené podmienky pre mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona (v znení účinnom ku dňu podania ústavnej sťažnosti, pozn.). Na podporu svojich tvrdení sťažovateľ uvádza stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu pod č. R 44/2017 (sp. zn. Tpj 55/2016 z 27. júna 2017). V tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ pomerne obsérne uvádza východiská a základné zásady pri ukladaní trestov v zmysle § 34 Trestného zákona a zdôrazňuje, že súdy musia prihliadať na všetky konkrétne okolnosti prípadu. Obdobne poukazuje na skutočnosti, ktoré majú súdy vziať do úvahy pri aplikácii ustanovenia § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu. V tomto prípade musia existovať také okolnosti alebo pomery, ktoré sa u trestných činoch a ich páchatel'och bežne nevyskytujú. Práve ich výnimočnosť spôsobuje, že trest ukladaný v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby by bol pre páchatel'a neprimerane prísny a na dosiahnutie účelu trestu by postačoval aj trest kratšieho trvania. Takýmito okolnosťami sú aj pomery páchatel'a alebo viac poľahčujúcich okolností pri nedostatku priťažujúcich okolností, vážna choroba páchatel'a alebo stav zníženej príčetnosti páchatel'a.

9. Napokon sťažovateľ namieta, že dovolací súd sa nevysporiadal s jeho námietkou o porušení jeho práva na obhajobu krajským súdom. V tejto časti sťažovateľ uvádza totožnú argumentáciu ako pred najvyšším súdom v rámci dovolacieho konania (pozri bod 4 tohto uznesenia).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu práv rozsudkom krajského súdu:

10. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie označených práv rozhodnutím krajského súdu ako odvolacieho súdu, ústavný súd poznamenáva, že námietky, pre ktoré sťažovateľ napadol odvolacie rozhodnutie ústavnou sťažnosťou, predniesol v podstate v rovnakom rozsahu aj v dovolaní, o ktorom konal a rozhodoval dovolací súd.

11. V takomto prípade právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu základným právam sťažovateľa predchádza oprávneniam ústavného súdu, a to vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 in fine ústavy („...*ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd*“). Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným

právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

12. Aj keď dovolanie sťažovateľa bolo uznesením najvyššieho súdu odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, t. j. na neverejnom zasadnutí, bez preskúmania veci, keďže bolo zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, podľa názoru ústavného súdu sa dovolací súd ochrane práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie venoval v miere, ktorá splnila všetky atribúty pre naplnenie podstaty, účelu a významu princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda v takom rozsahu, pre ktorý bolo možné prijať záver, že v súvislosti s touto časťou ústavnej sťažnosti existuje dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre jej neprípustnosť.

III.2. K namietanému porušeniu práv uznesením najvyššieho súdu:

13. K porušeniu označených základných práv malo podľa sťažovateľa dôjsť v dôsledku arbitrárneho a svojvoľného rozhodnutia najvyššieho súdu tým, že mu bol uložený trest mimo zákonom stanovenú trestnú sadzbu s poukazom na nesprávnu aplikáciu § 36 písm. k) a l) Trestného zákona, čím došlo zároveň k porušeniu zásad trestného konania pri ukladaní trestu. Ďalej namieta, že najvyšší súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s jeho námietkami o porušení práva na obhajobu krajským súdom.

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

15. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre, poukazujúc na svoje ústavné postavenie (čl. 124 ústavy), opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inšinciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne

nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli, resp. arbitrárnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

16. V rámci posúdenia opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa sa tak úlohou ústavného súdu stalo zodpovedanie otázky, či je právny záver najvyššieho súdu o nesplnení dovolacích dôvodov v kontexte sťažovateľom ponúknutej argumentácie (ktorú súčasne prezentuje aj v ústavnej sťažnosti) primerane odôvodnený a či interpretácia právnej úpravy aplikovanej najvyšším súdom v sťažovateľovom prípade neodporuje jej podstate a zmyslu. Inak povedané, či najvyšší súd, ktorý je zásadne príslušný na posúdenie dovolania, jasným spôsobom odôvodnil, prečo v sťažovateľovej veci neboli dôvody dovolania splnené. V tomto kontexte sa ústavný súd oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia a tiež s obsahom jemu predchádzajúceho rozsudku krajského súdu.

17. Vo vzťahu k dovolacím dôvodom, ktoré sťažovateľ uplatňoval podľa § 371 písm. h) a i) Trestného poriadku v súvislosti s jeho nespokojnosťou s výrokom o treste, najvyšší súd najprv uviedol, že v prípade sťažovateľa možno námietky subsumovať výlučne pod dovolací dôvod podľa § 371 písm. h) Trestného poriadku. Najvyšší súd s poukazom na stanovisko č. 5 trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 1/2011 vysvetlil vzájomný vzťah týchto dovolacích dôvodov, z ktorého vyplýva, že samotný výrok o treste, okrem nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa na rozhodovanie o treste, môže byť napadnutý len prostredníctvom špeciálneho dôvodu, ktorý sa viaže na výrok o treste.

18. Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa nepriznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. k) Trestného zákona, najvyšší súd, odkazujúc na judikát č. R 18/2015, uviedol, že otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu. Ak ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri úprave trestnej sadzby, ide o skutočnosť, ktorá môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. To ale nebol prípad sťažovateľa, keďže krajský súd prihliadol len na okolnosti ustálené vo výroku o treste, konkrétne poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona a na priťažujúcu okolnosť podľa § 38 písm. m) Trestného zákona. Preto nemohol najvyšší súd na túto námietku prihliadnúť.

19. Ďalej najvyšší súd konštatoval, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je naplnený tým, že obvinenému (sťažovateľovi) nebol uložený trest za použitia § 39 Trestného zákona, v dôsledku čoho by mal byť trest neprimeraný. Pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedeného ustanovenia a trest vymeral v rámci nezníženej trestnej sadzby, nemožno podľa najvyššieho súdu tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený (sťažovateľ) uznaný za vinného. Nepoužitie § 39 Trestného zákona teda nezakladá žiadny dovolací dôvod. Preto podľa najvyššieho

súdu nebolo určujúcim, že ustanovenie o mimoriadnom znížení trestu aplikoval okresný súd ako súd prvého stupňa.

20. Najvyšší súd teda, aj s ohľadom na námietku sťažovateľa o neprimeranej prísnosti uloženého trestu, pretože nebolo aplikované ustanovenie o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 Trestného zákona, uzavrel, že bolo právomocou súdov v pôvodnom konaní posúdiť všetky okolnosti prípadu, ktoré sa zohľadňujú pri mimoriadnom zmiernení trestu. Najvyšší súd nie povolaný na to, aby ich opätovne preskúmaval v dovolacom konaní a dospel k záveru, že sťažovateľovi bol krajským súdom uložený trest odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby, takže išlo o zákonom prípustný druh trestu a v zákonom ustanovenej trestnej sadzbe.

21. S uvedenými závermi nemá ústavný súd dôvod nesúhlasiť. Najvyšší súd sa s dovolacími námietkami vysporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom a na vec sťažovateľa uplatnil závery stabilnej judikatúry najvyššieho súdu.

22. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že nie sú pravdivé tvrdenia sťažovateľa, že krajský súd sa nevysporiadal s otázkou náhrady škody prostredníctvom jeho matky, ktorú preukazoval jej čestným vyhlásením. Krajský súd sa touto okolnosťou zaoberal a v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že nebolo preukázané, že finančné prostriedky hradené z bankového účtu jeho matky boli reálne sťažovateľove. Ako už bolo uvedené, otázka hodnotenia existencie poľahčujúcej okolnosti je otázkou skutkovou, ktorú primárne rieši súd prvého stupňa, prípadne odvolací súd, k čomu v prípade sťažovateľa došlo. Otázka pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností navyše nemôže mať vo veci sťažovateľa relevanciu, pretože ustanovenie § 38 ods. 3 Trestného zákona (účinného v dobe rozhodnutia, pozn.) upravovalo zníženie hornej hranice zákonom stanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu.

23. Sťažovateľ totiž svoju argumentáciu smeroval k mimoriadnemu zníženiu trestu, kde má súd možnosť uložiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby. Splnenie podmienok vyžadovaných Trestným zákonom sťažovateľ odvíjal od skutočnosti, že súd prijal jeho vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, a od ďalších okolností prípadu a vzhľadom na pomery sťažovateľa. Navyše, sťažovateľ uvedené spájal v dovolacom konaní s porušením jeho práva na obhajobu podľa § 371 písm. c) Trestného poriadku. Najvyšší súd k tomu uviedol, že táto námietka nebola spôsobilá naplniť uplatnený dovolací dôvod. Nebola totiž splnená primárna podmienka prieskumu správnosti rozsudku krajského súdu, ktorou je podanie dovolania ministrom spravodlivosti, pričom aj on by v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 písm. c) Trestného poriadku mohol namietať iba chyby, ku ktorým došlo v súdnom konaní, v rámci ktorého sťažovateľ predmetné vyhlásenie urobil. Tieto právne názory podporil rozhodnutiami č. R 12/2017 a č. R 53/2021. Ústavný súd k tomu dodáva, že túto okolnosť sťažovateľ prvýkrát uplatnil v dovolacom konaní a neskôr v konaní pred ústavným súdom. Na túto situáciu pamätá ustanovenie § 371 ods. 4 Trestného poriadku, v zmysle ktorého dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

24. Okrem uvedeného ústavný súd dopĺňa, že vyhlásenie o vine sťažovateľovi bez ďalšieho negarantuje mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 Trestného zákona, pretože je oprávnením, no nie povinnosťou vo veci konajúceho a rozhodujúceho súdu, či mimoriadne zníženie trestu,

v konkrétnom prípade so zreteľom na všetky jeho okolnosti veci, uplatní alebo nie (III. ÚS 298/2025). Tento záver je napokon obsiahnutý aj v stanovisku trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 55/2016, ktoré sťažovateľ uvádza na podporu svojich tvrdení v ústavnej sťažnosti. Z tohto stanoviska výslovne vyplýva fakultatívnosť analogického použitia mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody podľa § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona v prípade, že súd prijme vyhlásenie obžalovaného, že je vinný, resp. že nepopiera spáchanie skutku a neznamená to, že za takej situácie musí vždy k tomu dôjsť, t. j. že súd po prijatí takeého vyhlásenia obvineného k obžalobe musí ukladať trest odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby (I. ÚS 59/2024).

25. Ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona je teda prejavom diskrečného oprávnenia konajúceho súdu a je prípustné výlučne za splnenia zákonom stanovených podmienok, a to a) existencie mimoriadnych skutkových okolností prípadu alebo b) ak to odôvodňujú pomery páchatel'a (nevyžaduje sa, aby boli tieto podmienky naplnené kumulatívne). Aplikácia predmetného zákonného ustanovenia je založená na voľnej úvahe konajúceho súdu (resp. samosudcu). K tomu musí obligatórne pristúpiť ďalšia okolnosť predvídaná dotknutým ustanovením, a to že musí ísť o neprimerane prísne vymeraný trest vzhľadom na niektorú z uvedených podmienok (mimoriadne skutkové okolnosti, alternatívne osobné pomery páchatel'a). Ako je zrejmé z rozsudku krajského súdu, v okolnostiach sťažovateľovej veci krajský súd jasným a zrozumiteľným spôsobom odôvodnil, že k naplneniu týchto podmienok dôjsť nemohlo (pozri bod 3 toho uznesenia) a ním uložený trest na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby je spôsobilý dosiahnuť účel trestu, a to tak v oblasti individuálnej, ako aj v oblasti generálnej prevencie.

26. Napokon ústavný súd pristúpil k posúdeniu námietky sťažovateľ'a o porušení jeho práva na obhajobu krajským súdom z dôvodu, že s touto časťou argumentácie sa dovolací súd vôbec nevysporiadal. Ústavný súd konštatuje, že možno súhlasiť s tým, že najvyšší súd sa skutočne týmito námietkami explicitne nezaoberal.

27. Sťažovateľ spájal porušenie svojho práva na obhajobu s tou skutočnosťou, že vyjadrenie z 3. apríla 2023 nebolo súčasťou spisu na krajskom súde, na čo upozornila predsedníčka senátu. Ako však sám sťažovateľ uvádza, toto vyjadrenie bolo prečítané jeho obhajcom na verejnom zasadnutí konanom 15. júna 2023 a zároveň bola jeho kópia založená do spisu. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom dožiadanej zápisnice z verejného zasadnutia a uvádza, že krajský súd konal v sťažovateľom prípade postupom stanoveným § 326 ods. 4 Trestného poriadku. Obhajca sťažovateľ'a k dôvodom odvolania v plnom rozsahu odkázal na písomné vyjadrenie k odvolaniu prokurátora doručené okresnému súdu 3. apríla 2023 a nad rámec uvedeného poukázal na čestné vyhlásenie matky sťažovateľ'a.

28. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že na rozdiel od kontradiktórneho hlavného pojednávania pred súdom prvého stupňa, kde je dôraz položený na vykonávanie dokazovania, úlohou verejného zasadnutia vo fáze odvolacieho konania je v podstate ústne oboznámenie sa s napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa, s podaným odvolaním so zameraním na vytýkané chyby rozsudku alebo konania, ktoré rozsudku predchádzalo, a s podstatným obsahom doterajšieho konania (§ 326 ods. 4 Trestného poriadku). Ide o tzv. podávanie správy o stave veci. Ak v rámci takehoto podávania správy o stave veci je oboznamovaný aj obsah dokazovania (napr. prečítanie niektorých výpovedí, listinných dôkazov a pod.), nejde o vykonávanie dokazovania. Takýmto

postupom ani nemožno odstrániť nedostatok vo vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní súdom prvého stupňa (PRIKRYL, Ondrej, SAMAŠ, Ondrej. § 326 Konanie na odvolacom súde. In: ČENTĚŠ, Jozef, KURILOVSKÁ, Lucia, ŠIMOVČEK, Ivan, BURDA, Eduard a kol. Trestný poriadok II. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2021, s. 615, marg. č. 5.). Ústavný súd konštatuje, že to bol aj prípad sťažovateľa. Vyjadrenie sťažovateľa nemalo silu dôkazného prostriedku a navyše, ako sám uvádza sťažovateľ, na verejnom zasadnutí bolo umožnené jeho obhajcovi predmetné vyjadrenie prečítať a následne bolo založené do spisu. Z povahy veci teda nemohlo dôjsť k zásahu do jeho práva na obhajobu.

29. Ani ďalšie námietky sťažovateľa o tom, že obsah zápisnice z verejného zasadnutia nekorešponduje s jeho reálnym priebehom, nemôžu obstáť. V súvislosti s tvrdeným nesúlalom medzi obsahom zápisnice z verejného zasadnutia a zvukovým záznamom o verejnom zasadnutí, z obsahu ktorého je podľa tvrdení sťažovateľa zrejmé, že na verejnom zasadnutí nebol ani stručne odôvodnený rozsudok krajského súdu, ústavný súd uvádza, že námietky týkajúce sa nedostatkov zápisnice, medzi ktoré patrí aj nedostatok jej obsahu, je možné uplatniť v rámci osobitného procesného inštitútu opravy a doplnenia záznamu alebo zápisnice podľa § 60 Trestného poriadku, ktorý v prejednávanej veci využitý nebol. K sťažovateľovmu tvrdeniu, že námietky vzniesť nemohol, pretože zápisnica nebola nahlas diktovaná, ústavný súd dodáva, že obhajca sťažovateľa mal prístup k spisovému materiálu, ktorého súčasťou tvorila aj predmetná zápisnica. Tieto námietky však *de facto* uplatnil až v konaní pred najvyšším súdom a následne v ústavnej sťažnosti. Ústavný súd uvádza, že zápisnica z verejného zasadnutia má charakter verejnej listiny, ktorá odzrkadľuje jeho priebeh a prezumuje sa jej správnosť. Zvukový záznam síce môže byť použitý aj pri riešení sporov o správnosť zápisnice, avšak podstatné v tejto veci je, že sťažovateľ v dovolacom konaní ani v konaní pred ústavným súdom nekonkretizoval, aký dopad mali podľa neho zmieňované nedostatky mať na výsledok v jeho trestnej veci.

30. V závere ústavný súd vo vzťahu k tvrdenému zásahu do sťažovateľovho základného práva pripomína, že by muselo ísť o porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, ktoré by bolo dôvodom na konštatáciu porušenia práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Také porušenie musí mať vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu podstatný vplyv na výsledok konania, teda na rozhodnutie vo veci samej. Z už uvedeného je na prvý pohľad zrejmé, že k takejto situácii nemohlo v posudzovanej veci dôjsť. O to menej je dôvodná námietka sťažovateľa, že mu týmto postupom mala byť odňatá možnosť konať pred súdom.

31. Vrátiac sa späť k námietke sťažovateľa o absencii vysporiadania sa s už uvedeným zo strany najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že z jeho stabilnej judikatúry vyplýva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06). Z dôvodov už uvedených teda možno uzavrieť, že aj napriek nie úplne dôslednému postupu najvyššieho súdu nejde v prerokúvanej veci o taký ústavnoprávny deficit, ktorý by vyžadoval kasačnú intervenciu ústavného súdu.

32. Ústavný súd teda po ústavnom prieskume napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že ten sa v napadnutom uznesení zaoberal námietkami sťažovateľa, ktoré uplatnil aj v ústavnej sťažnosti a dal na ne dostatočne primerané odpovede, pričom jeho závery sú logické

a zrozumiteľné. Argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozhodnutia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Rovnako nezistil, že by posudzované dovolacie uznesenie najvyššieho súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené. Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V zmysle všetkých dosiaľ uvedených skutočností ústavný súd dospel k názoru, že nemožno prisvedčiť námietkam sťažovateľa o svojvoľnom či arbitrárnom napadnutom uznesení najvyššieho súdu. V nadväznosti na uvedené ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

33. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti tvrdí, že boli porušené aj jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 7 ods. 1 dohovoru, pričom z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ svoju argumentáciu o porušení týchto práv odvodzuje od napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo v takomto prípade dôjsť ani k porušeniu týchto základných práv. Ústavný súd preto podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

34. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. februára 2026

Peter Molnár
predseda senátu